

Kritik mot en försäkringskassa för handläggningstiden i ett omprövningsärende

---

I en anmälan till JO anförde AA att han under hösten 1997 begärde omprövning av ett beslut om indragning av sjukpenning som fattats av Västmanlands läns allmänna försäkringskassa och att försäkringskassan fattade beslut först den 21 juni 1999.

Anmälan remitterades till försäkringskassan för yttrande. I sitt remissvar anförde kassan – efter att inledningsvis ha redogjort för ärendets handläggning – genom direktören BB följande.

(---)

Försäkringskassan har i ärendet så långt det är möjligt tillmötesgått AA när han begärt att få anstånd för att inkomma med nytt material. AA:s önskan att komplettera ärendet har, med hänsyn till utvecklingen i ärendet, prioriterats före handläggningstiden. Försäkringskassan är medveten om att handläggningstiden vida överstiger de sex veckor som anges i prop.

1981/82:88 och även rekommenderas i RFV:s allmänna råd. Förutom den fördröjning av ärendet som skedde i augusti 1998 bedömer försäkringskassan dock att en skyndsam handläggning i detta fall skulle ha medfört att den försäkrades önskemål om förlängd tid inte skulle ha kunnat tillgodoses.

Försäkringskassan anser att handläggningstiden för omprövningen blivit orimligt lång.

AA kommenterade remissvaret.

I sitt den 14 april 2000 meddelade beslut anförde JO Pennlöv i bedömningsdelen följande.

Av utredningen framgår att AA inkom till försäkringskassan med sin begäran om omprövning den 15 december 1997. Försäkringskassans första avsikt var att socialförsäkringsnämnden skulle fatta omprövningsbeslutet den 9 februari 1998, dvs. åtta veckor senare. Med tanke på att det finns flera större helger under den tidsperioden hade det dröjsmålet möjligen kunnat godtas. Socialförsäkringsnämnden fattade emellertid sitt beslut först den 21 juni 1999. Det tog således drygt ett och ett halvt år för försäkringskassan att handlägga AA:s begäran om omprövning. En så lång tid är helt oacceptabel, vilket kassan också medgett.

Jag har i ett stort antal tidigare beslut understrukt betydelsen av att försäkringskassorna fattar sina beslut om omprövning inom sex veckor. Att omprövning normalt borde kunna ske inom den tiden beror bl.a. på att behovet av ytterligare utredning som regel torde vara begränsat. Det är med andra ord rimligt att utgå från att försäkringskassan utreder sina ärenden med sådan omsorg att allt nödvändigt material finns tillgängligt redan vid tiden för kassans ursprungliga beslut.

De sex veckorna torde i stället främst behövas för att andra beslutsfattare inom kassan än den ursprungliga skall kunna sätta sig in i ärendet. I de fall det är en socialförsäkringsnämnd som skall fatta omprövningsbeslutet måste viss hänsyn också tas till när nämnden kan sammanträda. – Det behöver knappast sägas att en försäkringskassa självfallet kan fatta omprövningsbeslutet på betydligt kortare tid än sex veckor, där så är möjligt.

Det är naturligtvis inget som hindrar att kassan – om tiden medger – inhämtar ytterligare utredning. För att överskrida sexveckorsfristen krävs dock särskilda skäl. Ett sådant skäl kan naturligtvis vara att uppgifter som den försäkrade lämnar i sin begäran om omprövning motiverar viss ytterligare utredning. Det kan röra sig om att den försäkrade begär att få komma in med nytt material, t.ex. ett nytt läkarintyg. Detta kan dock inte innebära att några längre överskridanden av tidsfristen kan tillåtas, i synnerhet inte av sådan omfattning som i detta ärende. När eventuellt kompletterande utredningsmaterial inkommit måste den fortsatta handläggningen, t.ex. inhämtande av utlåtande från försäkringsläkare, präglas av yttersta skyndsamhet.

Jag vill i detta sammanhang särskilt erinra om att försäkringskassans handläggning utgör ett led i en process som inte behöver vara avslutad i och med att kassan meddelar sitt omprövningsbeslut. Det är nämligen då – och först då – som den försäkrade får möjlighet att överklaga kassans beslut till länsrätten. Om en försäkringskassa dröjer för länge med sitt omprövningsbeslut kommer med andra ord den försäkrades rätt att få sin sak prövad i domstol att försenas i motsvarande mån.

Sammanfattningsvis aktualiseras i ärendet en viktig fråga, nämligen försäkringskassans ansvar för att ett ärende drivs framåt och avslutas inom rimlig tid. Detta ansvar föreligger även då – som i detta fall – den försäkrade själv bidragit till att handläggningen blivit utdragen. Jag anser att försäkringskassan inte på långa vägar har levt upp till detta ansvar i AA:s ärende.